

**ANNEX 1: Conferència de presentació del llibre de microrelats
"La bona confitura". Biblioteca Esteve Paluzie. Barberà del
Vallès. 15 de Novembre del 2014.**

Es presenta el llibre "La bona confitura", un llibre de microrelats basat en el recull de textos de diversos autors que hi ha al blog que porta el mateix nom. Ens trobem davant un cas de literatura a la xarxa que posteriorment passa al format paper. Parlen Jordi Massó, editor i autor del blog, i Pere Herrera, estudiós i autor reconegut del gènere.

- Comença Jordi Massó:

Us presentem El llibre que se'm va ocórrer fer aquest estiu. La selecció va ser difícil en molts casos perquè vaig haver-ne de triar uns quants entre la multitud de relats del blog i tots m'agraden. Com que només volia triar un microrelat per autor i n'hi havia que en tenien vint o trenta encara va ser més difícil la tria. Ha estat difícil sacrificar molts textos que però al mateix temps és una feina agraïda.

El resultat és un llibre molt primet però que em sembla que reflecteix molt bé el bon estat del gènere a Catalunya i que de fet em fa pensar en com pot ser que hi hagi tant pocs llibres de microrelats en Català quan en castellà és un gènere reconegut i perfectament normalitzat. D'autors en català que ho facin bé també n'hi ha un munt.

I això és tot. Ara us explico una mica com anirà la sessió d'avui. En Pere Herrera ens farà una xerrada de l'estat del gènere i després farem una aventura musicada d'alguns dels microrelats. Una selecció molt petita. La Xus Castro us il·lustrarà musicalment els textos, hi ha una gran relació entre les peces que ens tocarà i els textos seleccionats. I finalment si voleu comprar algun llibre tenim una taula al darrera on els podeu adquirir per un preu de vuit euros. Per acabar farem un vermut al qual ens convida la Biblioteca Esteve Paluzie de Barberà. Moltes gràcies per venir.

- Parla en Pere Herrero:

Us demano disculpes perquè no tinc una veu adequada avui. Em dic Pere Herrero, molts ja em coneixeu. Fa uns dies en Jordi us va enviar un correu on se'm cita com a microrelatista extraordinari. Em sap molt greu contradir a en Jordi... em va proposar fer una xerrada sobre el tema que ens aficiona que és el microrelat. La veritat és que no sé què dir-vos que ja no sapigveu. Els que som aquí som aficionats, ens hi dediquem, tots hem llegit i tenim prou informació

sobre el tema. Si més no comentar-vos allò que ja sabeu. Que el microrelat és una forma narrativa breu o molt breu que d'un temps ençà es troba afectada per allò que en diem el procés sobiranista reivindicant la seva independència, i sobretot la seva independència del relat. És un tema, no cal dir-ho, molt delicat, això del sobiranisme i per tant hi ha partidaris i detractors. Però en el que sí que estem tots d'acord, és sens dubte, que es tracta d'una forma narrativa breu o molt breu. El que passa és que les formes narratives breus s'han escrit des de sempre, al llarg de la història. Hi ha un llibre que es titula: "*Los cuentos más breves del mundo desde Esopo hasta Kafka*" (Eduardo Berti. Editorial Páginas de Espuma. Any 2008) un llibre que planteja un ventall molt variat de textos de totes les èpoques escrits per autors de tota mena. Textos que ens han arribat en molts casos de la tradició oral en forma d'aforismes, en forma de proverbis, de faules... Textos escrits per gent coneguda com (...) Mark Twain, i d'altres coneguts per altres gèneres literaris.(...)

Em fa la impressió, essent purament especulatiu, que aquesta gent no es guanyava la vida escrivint aquestes coses. Està clar que avui tampoc ens guanyem la vida escrivint aquestes coses. Així com en Jordi, que com sabeu té el maleït costum de guanyar tots el concursos als quals es presenta (...) Però bé, si més no, avui en dia, hi ha premis en metàl·lic i això és un estímulo, abans no n'hi havia. Abans les coses eren diferents...i sembla, si més no els estudiosos marquen un punt d'inflexió, sembla que les coses canvien una mica cap al final del segle XIX i principis del segle XX quan hi ha una sèrie d'autors, si més no en l'àmbit de les lletres hispanes, que duen a terme una depuració formal del relat clàssic.

Duen a terme una depuració que consisteix donar prioritat als elements narratius de la història separant-los dels elements descriptius, que agafen el poema en prosa i es plantegen totes les maneres possibles del relat. Podem citar a Rubén Darío, Julio Torti, Juan Ramón Jiménez, Gómez de la Serna, com a precursors en les lletres hispàniques, és clar, ja que Kafka és d'aquella mateixa època. De fet gent com Chesterton, o més endavant Borges, Cortázar, Monterroso, en l'àmbit hispà. Però també (...) i en l'àmbit català, sens dubte, la figura incontestable de Pere Calders.

Tot i això sembla ser que el microrelat no comença a ser una mica visible fins a la dècada dels setanta del segle passat. Concretament a finals dels setanta i començaments dels vuitanta. La paraula microrelat vindria més tard, del Regne Unit. El pare del microrelat seria l'escriptor Mexicà, José Emilio Pacheco que comença a escriure

microrelats fent servir aquesta paraula cap al 1977. La mare podria ser la investigadora cubana Dolores M. Kock, doctora en literatura Hispano americana. Dolores comença a estudiar específicament el fenomen del microrelat cap al 1982. Aquí hi ha una discussió, sembla que no serien una parella ben avinguda, ja que aquests dos personatges reivindiquen la paraula per la seva autoria.

El que sí que és cert és que a partir d'aleshores ja parlem de microrelats i a partir d'aleshores els debats del fenomen del microrelat tenen més intensitat. Quina mena de debats? Per una banda la mateixa paraula té diverses variants com la microficcio o minificcio, aquesta paraula té a veure no només amb els textos narratius, sinó també amb els descriptius. Els nord americans parlen de *flash fiction*, o de *short stories*, així que n'hi ha per tots els gustos. Quan el text és molt breu apareixen els *hiperbrevs* i apareixen els *nanorelatos*. Per no parlar dels autors que els bategen de manera més personal encara com per exemple *cuentos mínimos*, *cuentines*, *descuentos*... Hi ha tants noms com imaginació dels autors.

Per altra banda hi ha el debat de l'extensió. No hi ha una extensió mínima, per exemple el conte que porta per títol "*Expresado por la Donzella*" amb un text que diu "*Oh!*". Així el debat no està en el mínim sinó en el màxim. El dubte és fins quan deixa de ser un microrelat per convertir-se en un relat . Sembla que hi ha una mena de consens en que ha de ser un text que ocupés una pàgina, d'aquesta manera pots abastar el seu contingut d'un sol cop d'ull. Tot i això cal dir que no hi ha unanimitat en aquest sentit.

Hi ha un debat molt important pel que fa a la condició de gènere narratiu del microrelat. Estem davant d'un gènere narratiu diferenciat o no? En aquest sentit en Fernando Valls, catedràtic de la UAB i crític literari, treballa en una editorial que es mou molt en aquest tema. Té una definició que trobo força assenyada sobre el microrelat. És un text narratiu breu que conta una història. La seva brevetat no és el tret distintiu que el singularitza, sinó la seva estructura condensada producte de la intensitat i la concisió narrativa. Es tracta d'un gènere nou que mostra una clara tendència al to humorístic, a la fantasia, a l'exteriorització i a aquesta forma de transgressió que anomenem intertextualitat (...) una manera diferent i lúdica d'un fet històric conegut. Un gènere, conclou, que reclama lectors còmplices i experimentats. Això ho diu Fernando Valls, aquest expert el situa directament com a quart gènere narratiu després de la novel·la, la novel·la curta i el relat. En canvi hi ha qui pensa que no estem davant d'un nou gènere narratiu perquè tot allò que es pugui dir sobre el

microrelat, com la concisió, el to humorístic, o l'experimentació, ja s'ha fet abans amb el relat. Per tant la única cosa que passa és que en el microrelat aquests aspecte s'intensifiquen, però no tant com per considerar que ens trobem davant un nou gènere narratiu. Veiem que no hi ha acords, com en el tema de l'extensió. Pel que fa a l'extensió jo penso que qui talla el bacallà és qui convoca un concurs i en fa les bases. Que es presentin relats de 500 paraules, o fins a mil vuit-cents caràcters amb espais, i no miro a ningú... aquests són els qui acaben decidint què és i què no és un microrelat. Tots aquests debats estan oberts i com diuen en castellà "*y lo que te rondaré, morena...*"

Els que escrivim microrelats ens trobem davant de dues forces contraposades. D'una banda patint els efectes de grans editorials, que es deuen pensar que un llibre és més bo si té més pàgines i per altra banda tenim el suport incondicional de les noves tecnologies. Les xarxes socials, què faríem sense això? També hi ha qui diu que tota aquesta difusió que es fa del microrelat per internet pot ser perjudicial. És clar, avui en dia tothom es veu capaç d'escriure una història i publicar-la. Passa igual que amb la fotografia digital. Abans qui feia fotos? Doncs els fotògrafs, o els aficionats. En canvi avui tothom té mòbil i el fa autofotos. El resultat que s'obté no necessàriament serà una foto. Hi ha molta gent, molta producció i molta difusió del microrelat, i no tots tenen la densitat o qualitat que cal. Anna Maria Shua, escriptora, diu que el microrelat ha de sacsejar, per explicar una història en poques paraules has de commoure...Jo penso que aquesta gran difusió i facilitat és el preu que paguem per la venda dels nostres propis favors

Ja per acabar, deixeu-me dir-vos en poques paraules què significa per a mi escriure microrelats. És com fer l'amor dins un ascensor. T'agafa una eufòria fruit de la pròpia desesperació de saber que allò s'acaba. Cal anar per feina perquè no hi ha temps ni hi ha espai. Si l'estructura del relat és plantejament, nus, i desenllaç, a veure... el desenllaç pot ser l'última frase, o fins i tot, l'última paraula. Molt sovint has de decidir com serà l'última sacsejada perquè no hi ha temps ni de treure's la roba. Però això no té importància, perquè com diu Fernando Valls a la seva definició, el microrelat demana complicitat. Cal molta complicitat per apreciar un bon microrelat, igual que per fer l'amor dins un ascensor. Cal tenir-ne moltes ganes.